

11.4.13

לכבוד

מר יעקב גנות

מנכ"ל רשות שדות התעופה

ת.ד. 137 נמל תעופה בן-גוריון

מיקוד 70100

ובפקס: 03-9712436

שלום רב,

הנדון: ביטול השימוש בשירות הצבאי כתנאי להעסקת עובדי שינוע בנתב"ג

הרינו לפנות אליכם בדרישה לביטול קריטריון "השירות הצבאי" כתנאי להעסקת עובדי שינוע בנתב"ג והכל כמפורט כלהלן:

1. לאחרונה התפרסמו בערוצי תקשורת שונים מודעות "דרושים" הקוראות לציבור להגיש מועמדות לעבודה בתפקיד של עובדי שינוע בנתב"ג. לפי מודעות אלו, אחד מתנאי הסף שהוצבו לקבלת התפקיד עמד השירות הצבאי.
2. הצבת התנאי לשירות צבאי מפלה מועמדים פוטנציאליים מהאוכלוסייה הערבית שכן מרבית האוכלוסייה הזו פטורה משירות צבאי.
3. אנו ערים לטענה העלולה לעלות על ידכם אודות הקשר, לכאורה, בין המשרה לבין השירות הצבאי בשל אופיה הבטחוני הלכאורי של המשרה. העלאת טיעון זה עבור כל המשרות או אף מרביתם במסגרת העבודה בנתב"ג, הנה בעייתית. אף אם נניח לצורך הדיון, כי טענה זו נכונה והמשרה הינה בעלת אופי בטחוני, הרי הצבת קריטריון השירות הצבאי כתנאי סף להגשת מועמדות וקבלתה מבלי לבצע בדיקה פרטנית עבור התאמת המועמד/ת לתפקיד, מהווה תנאי גורף ומביא לפסילתם האוטומטית והגורפת של כל המועמדים שלא עשו שירות צבאי, לרבות אלה מקרב האוכלוסייה הערבית, וזאת גם אם יש להם את הכישורים ההולמים לביצוע התפקיד והם מתאימים לאופי המשרה. ובכל מקרה, אכן קיימות משרות רבות שנחשבות "רגישות" לא פחות, להם מונו אנשים מבלי לעשות שירות צבאי. כך למשל, מינוי שופט מקרב האוכלוסייה הערבית לבית המשפט העליון אינה מחויבת שירות צבאי למרות "רגישות" התפקיד החושף את השופט לחומרים רגישים רבים.

P.O. Box 8921 Haifa 31090 Israel Tel: (972)-4-950-1610 Fax: (972)-4-950-3140

חיפה 31090, ס.ב. 8921 هاتف 04-9501610 فاكس 04-9503140
חיפה 31090, ת.ד. 8921 טלפון 04-9501610 פקס 04-9503140

Email: adalah@adalah.org

<http://www.adalah.org>

4. האמור לעיל מקבל משנה חשיבות לאור השיעור הנמוך ביותר של האזרחים הערבים המועסקים על ידכם בנתב"ג. העסקת עובדים ערבים, עלתה לא אחת לכותרות, בין לאור המדיניות מכללא שלכם שלא להעסיק עובדים ערבים או למעט ככל האפשר בהעסקתם, כאשר אף אלה המועסקים הינם ארעיים ללא קביעות; ובין אם דרך איסור העסקת נהגי מוניות ערבים כפי שארע הדבר לאחרונה, מדיניות שבוטלה עקב פניית האגודה לזכויות האזרח; ובין אם דרך פיטורי שלושת העובדים הערבים היחידים שהועסקו ע"י רש"ת בשנת 2005.

בעניין העסקת עובדים ערבים ברש"ת, נבקש להזכירכם אודות הדיון שהתקיים ביוזמתו של חה"כ אחמד טיבי בוועדת הכלכלה של הכנסת בתאריך 27.6.11 (פרוטוקול מס' 554), שם עלתה סוגיה זו בהרחבה. בדיון זה עלתה העמימות אודות מספר העובדים המועסקים ברש"ת. לאחר שחה"כ טיבי ביקש לברר לקראת סוף הדיון מהו מספר העובדים הערבים ברש"ת, לא נתקבלה תשובה ברורה והובטח כי הנתון הזה יימסר מאוחר יותר אך בסופו של דבר לא נחשף.

5. על כן הצבת התנאי הנ"ל משמעה חסימת הגשת מועמדות למשרה מטעם מתעניינים פוטנציאליים מקרב האוכלוסייה הערבית ולכן במבחן התוצאה הצבת התנאי הנ"ל מהווה הפליה על רקע לאום. הפליה פסולה זו מנוגדת להוראות סעיף 2 לחוק שוויון הזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1998 ומנוגדת גם לחוק יסוד: חופש העיסוק, הקובע כי לכל אדם הזכות לעסוק בכל משלח יד, עיסוק או מקצוע וכי זכות זו ניתנת להגבילה אך ורק מכח חוק. במקרה דנן, הצבת הקריטריון המפלה במבחן התוצאה את המועמדים הערבים, לא נעשתה על פי חוק ועל כן היא בלתי חוקית ובלתי חוקתית.

6. יצויין, כי על האיסור להשתמש בשירות הצבאי כקריטריון לקבלה לעבודה ניתן להקיש מסעיף 2א לחוק שוויון הזדמנויות בעבודה הקובע, כי "מעביד לא ידרוש מדורש עבודה או מעובד את הפרופיל הצבאי שלו, ולא יעשה שימוש בפרופיל הצבאי שלו, אם הגיע לידי, בכל ענין המנוי בסעיף 2(א)(1) עד (6)."

7. בהיות רש"ת תאגיד ציבורי שהוקם מכוח חוק רשות שדות התעופה, התשל"ז-1977, הרי מוטלת עליה החובה לפעול לפי הוראות המשפט המנהלי המחייב את רשויות המדינה ולפעול עפ"י עקרון השוויון ואיסור ההפליה, לרבות הפליה על רקע לאום. כמו כן, בבג"ץ 8299/01 **ועד העובדים של ההנדסאים, הטכנאים, המהנדסים והאקדמאים ברשות שדות התעופה ואח' נ' רשות שדות התעופה בישראל ואח'** (פורסם בנבו, 15.9.05) קבע בג"ץ, כי לעניין העסקת ומינוי עובדים על רש"ת לגבש כללים העולים בקנה אחד עם הוראות חוק שירות המדינה (מינויים), תשי"ט-1959. על כן מוטלת עליה החובה שלא להפלות.

8. לא זו אף זו, בבש"א 3863/09 **עבדולכרים קאדי ואח' נ' רכבת ישראל** (פורסם בנבו, החלטה מיום 6.9.09) נקבע כי "הצבת דרישה של שירות צבאי במסגרת קבלה לעבודה שהינה אזרחית במהותה, מבלי שהדבר יהא רלוונטי לדרישות התפקיד, מהווה אפליה עקיפה שכן, מרבית אזרחיה הערבים של המדינה אינם משרתים שירות צבאי, על פי חוק".

9. לאור האמור לעיל, נבקשכם לבטל לאלתר את הצבת קריטריון השירות צבאי כתנאי להעסקת עובדי שינוע.

בכבוד רב,
סאוסן זהר, עורכת – דין

העתק :

עו"ד אריה שחם, היועץ המשפטי, רש"ת (בפקס : 03-9731819)